

UAB AMBERCORE DC AND UAB ARCUS NOVUS v. Lithuania (№ 56774/18)

Обставини справи

Ця справа, як і справа UAB Braitin v. Lithuania (№ 56774/18 та № 13863/19), стосувалася рішень про відмову компаніям-заявникам у наданні дозволу на реалізацію запланованих бізнес проєктів у м. Вільнюсі, оскільки вони становили загрозу національній безпеці, адже їхні акціонери мали зв'язки або з російськими спецслужбами, або з режимом лукашенко в білорусі. Одна з компаній-заявників хотіла створити сховище даних, друга – придбати інвестиційну компанію.

Заявники є компаніями з місцем знаходження у Вільнюсі або поблизу нього, та здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій: UAB AMBERCORE DC займається технологічними проєктами, а її дочірня компанія – UAB ARCUS NOVUS будує та розвиває центри обробки даних. Компанія Ambercore DC належить групі приватних інвесторів.

У 2016-2017 роках обидві компанії звернулися до литовської влади з проханням оцінити їх відповідність вимогам національної безпеки в контексті своїх відповідних проєктів, як того вимагає відповідне внутрішнє законодавство (Закон про підприємства та об'єкти, що мають стратегічне значення для національної безпеки, та інші підприємства, що мають значення для забезпечення національної безпеки).

Комісія, яка проводила оцінку, вирішила, що компанії-заявники не відповідали положенням, викладеним у цьому Законі, оскільки вони становили загрозу національній безпеці. Вона ґрунтувала свої висновки на звітах, поданих їй Департаментом державної безпеки (далі – «ДДБ»), які були засекречені.

Зокрема, комісія встановила, що акціонери UAB ARCUS NOVUS мали зв'язки з російськими спецслужбами. Один з акціонерів раніше працював у російських компаніях, безпосередньо пов'язаних з російською державою, включаючи «Газпром» та російські правоохоронні органи. Комісія висловила особливу стурбованість тим, що запланований центр зберігання даних може сприяти діяльності російської розвідки та кібершпигунству.

Компанії-заявники оскаржили ці рішення в адміністративних судах. У 2018 році Вищий адміністративний суд підтримав висновки комісії в обох справах, зокрема вважаючи, що компанії-заявники не відповідали критеріям, передбаченим відповідним національним законодавством для реалізації своїх проєктів.

Протягом усього адміністративного провадження компанії-заявники стверджували, що було порушено їхні права на захист, оскільки їм не було надано доступу до секретних документів, на яких ґрунтувалися рішення проти них. Суди в обох справах запитували ДДБ, чи можливо розсекретити такі документи. ДДБ відповів негативно, заявивши, що документи повинні зберігатися в таємниці з міркувань суспільного інтересу.

Посилаючись, зокрема, на пункт 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд) Конвенції, компанії-заявники скаржилися, що рішення проти них були

несправедливими, оскільки були прийняті на основі доказів, які були засекречені і, таким чином, приховані від них.

Оцінка Суду

ЄСПЛ нагадав, що практика Суду щодо принципу змагальності процесу та принципу рівності сторін, які є тісно пов'язаними та фундаментальними складовими концепції «права на справедливий суд» в розумінні пункту 1 статті 6 Конвенції, узагальнена у справі *Regner v. the Czech Republic* ([ВП]).

ЄСПЛ зауважив, що секретна інформація, на якій комісія ґрунтувала свої висновки, не була надана ані компаніям-заявникам, ані їхнім адвокатам. Також ці секретні документи не були розголошені компаніям-заявникам під час провадження в адміністративних судах.

Далі Суд розглянув, чи були такі обмеження принципів змагальності та рівності сторін достатньо урівноважені іншими процесуальними гарантіями як у рішеннях комісії, так і в адміністративному судовому провадженні.

У даній справі Суд вважав, що комісія чітко обґрунтувала свої рішення, і тому навіть на цьому етапі компанії-заявники повинні були знати, чому їм не було надано дозвіл на реалізацію свого проекту.

Обсяг інформації, наявної у сторін у цій справі, збільшувався протягом усього подальшого адміністративного провадження. Він включав несекретні матеріали, такі як два рішення комісії, документи щодо структури акціонерів компаній-заявників, відповідну інформацію від правоохоронних органів Литви про те, чи представляють компанії загрозу національній безпеці, презентацію проекту центру обробки даних та відповідь ДДБ на шести сторінках на скаргу компаній-заявників.

Однак таке обмежене розкриття доказів було компенсовано під час адміністративного судового розгляду, який відбувся ще в грудні 2017 року, коли ДДБ надав 59 сторінок загальнодоступної інформації щодо конкретних бізнесменів у білорусі, країні, що не є членом ЄС та НАТО, які перебували під санкціями ЄС за фінансову підтримку режиму Лукашенка.

В цілому, ЄСПЛ встановив, що національне законодавство та практика адміністративних судів забезпечили необхідний рівень захисту компаній-заявників.

По-перше, компанії-заявники мали можливість брати участь в адміністративному провадженні з метою захисту своїх інтересів шляхом усних слухань, проведених за їх клопотанням. Більше того, під час цих слухань компанії могли допитати акціонерів, які відіграли ключову роль у висновках проти них.

По-друге, секретна інформація не була єдиним доказом, на якому комісія та національні суди ґрунтували свої рішення, що підтверджувалося низкою інших незасекречених документів. Тому секретна інформація не була вирішальною у провадженні.

Нарешті, ЄСПЛ ще раз наголосив, що право на розкриття всіх відповідних доказів не є абсолютним і може підлягати обмеженням. У цій справі ЄСПЛ не

знайшов жодних ознак того, що засекречування відповідних документів було свавільним або непропорційним.

Також Суд виснував, що обставини цієї справи відрізняються від тих, що були встановлені Судом у справі *Rocius v. Lithuania*, у якій «файл оперативних записів» був визнаний суттєвим доказом ймовірної небезпеки заявника для суспільства та був досліджений під час закритого судового розгляду, а висновки литовських суддів просто були доведені до його відома.

Таким чином, національні суди належним чином реалізували свої повноваження з судового контролю з дотриманням особливої відповідальності, що вимагається від них у таких видах проваджень, як щодо необхідності збереження конфіденційності секретних документів, так і щодо оцінки обґрунтованості та законності рішень комісії, наводячи причини у своїх рішеннях з урахуванням конкретних обставин справи компаній-заявників.

Тому ЄСПЛ дійшов висновку, що обмеження права компаній-заявників на змагальність процесу та рівність сторін були компенсовані таким чином, що справедливий баланс між сторонами і правом компаній-заявників на справедливе слухання не було порушено.

Отже, в даному випадку не було порушення пункт 1 статті 6 Конвенції.

Висновок

Відсутність порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (право на справедливий суд).

Рішення в цій справі ухвалене Палатою 13 червня 2023 року й набуло статусу остаточного 13 вересня 2023 року відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції.